

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen - Missä mennään nyt?

Tulevaisuustyöskentely

Tuula Jäppinen & Helena Inkinen

7.2.2024

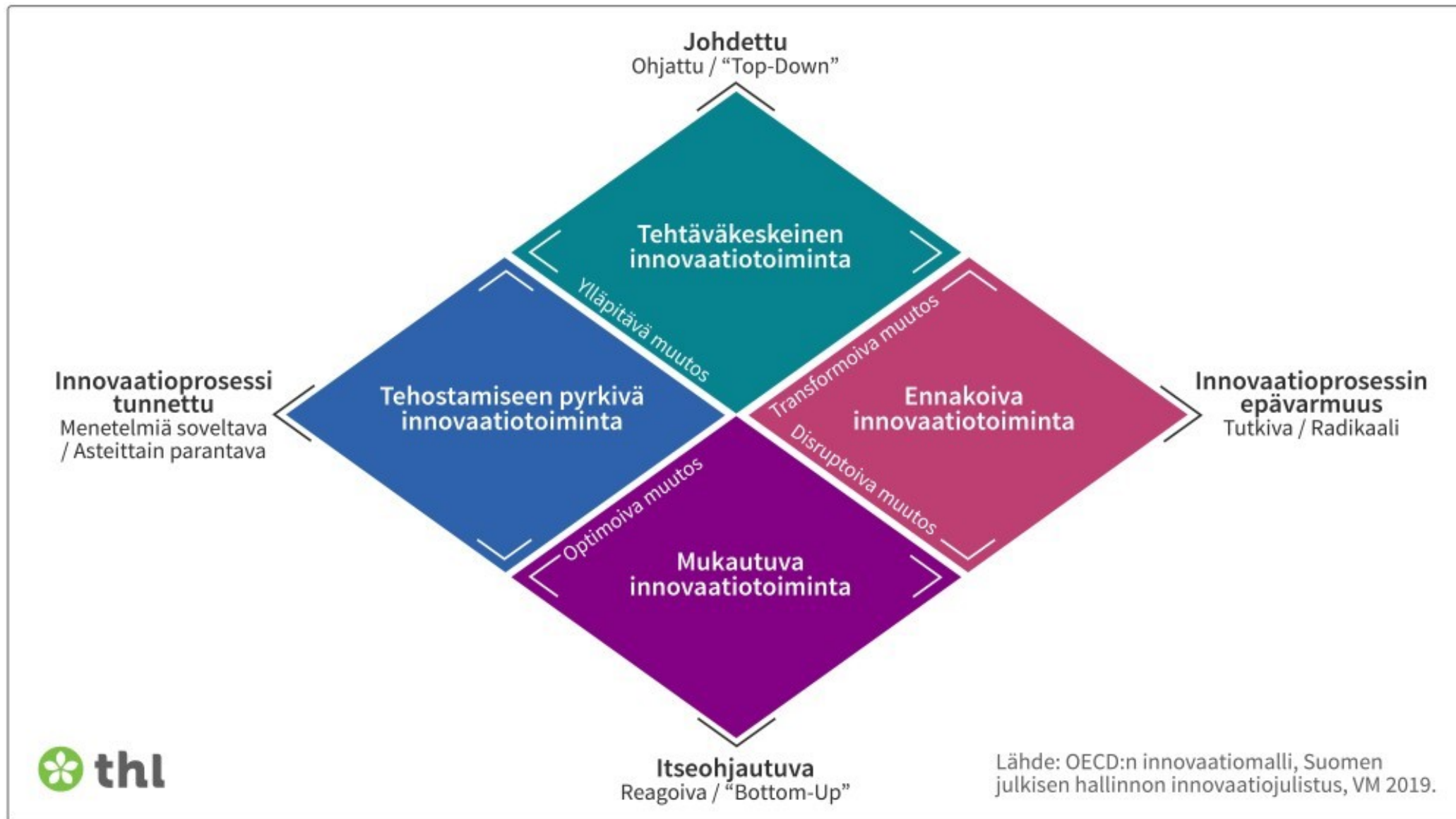
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Miksi tulevaisuustyöskentelyä ja innovaatioita?

- Keskeinen SOILA-koordinaatiohankkeen tehtävä on sosiaalisten innovaatioiden ymmärryksen vahvistaminen, jotta syntyy tahtotila toimia toisin.
- OECD:n innovaatiomalli (2018) on tukityökalu, jolla pyritään tukemaan järjestelmällistä innovaatioiden käyttöä julkisella sektorilla. Innovaatiotoiminnalla voidaan edistää esimerkiksi poliittisten tavoitteiden saavuttamista.

OECD:n innovaatiomalli

Innovaatiomallissa innovaatiot jaotellaan kahden ominaisuuden mukaan:

Kuinka radikaalia muutosta innovaatioprosessilla haetaan

- Tehostamiseen tähtäävät innovaatiot keskittyvät nykyisten käytäntöjen parantamiseen.
- Ennakoivat radikaalit innovaatiot ennakoivat uusia erilaisia mahdollisuuksia.

Kuinka johdettua innovaatiotoiminta on

- Tehtäväkeskeiset innovaatiot lisäävät systeemistä vaikuttavuutta ("top down"-johtoista).
- Mukautuva innovaatiot sopeutuvat uusiin olosuhteisiin ("bottom up" -johtoista).

Ennakointi keinona edistää radikaaleja sosiaalisia innovaatioita

- Tänä päivänä ennakkoinnin työkaluna tulevaisuuskolmio
- Tulevaisuuskolmio auttaa hahmottamaan muutosten kokonaiskuvaa sekä tunnistamaan toivottavia tulevaisuuksia ja muutoksen esteitä.

Työkaluna tulevaisuuskolmio

- Futuristi Sohail Inayatullahin kehittämä tulevaisuuskolmio sopii erityisen hyvin valitun teeman tulevaisuuteen vaikuttavien tekijöiden tunnistamisessa.
- Kolmio toimii analyysikehikkona, jonka avulla tunnistetaan kolmenlaisia, analyysin kohteeksi valitun aiheen tulevaisuuteen vaikuttavia tekijöitä.
- Nykyhetken työntö ja menneisyyden paino perustuvat olemassa olevaan tietoon, kun taas tulevaisuuden imu on näkemyksellistä ja pitää sisällään erilaisia tulevaisuuskuvia ja visioita.

Tulevaisuuskolmio, Sitra

Tulevaisuuskolmio

Tulevaisuuskolmio auttaa hahmottamaan tulevaisuuteen vaikuttavien tekijöiden tunnistamisessa.

Käsitteltävä aihe: _____

Pvm ja osallistajat: _____

TYÖNTÖ

Nykyhetken työntö

Meneillään olevat muutosprosessit kuten talous, teknologia, kulttuuri jne.

Nostot nykyhetken työnnöstä

IMU

Tulevaisuuden imu

Kuvat tulevaisuudesta, unelmat, toiveet, suunnitelmat jne.

Nostot tulevaisuuden imusta

Mahdollinen
tulevaisuus

PAINO

Menneisyyden paino

Jatkuvuudet, uskomusjärjestelmät, maailmankuvat, muutoksen esteet jne.

Nostot menneisyyden painosta

Ohjeet:

Toimi näin tai sovelta omaan tarpeeseen!

1. Lauttakaa itsenäisesti
2. Keskustelkaa yhdessä
3. Tehkää synteesi kustakin kohdasta

Tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät

- **MENNEISYYDEN PAINO:** millaisia rajoituksia ja esteitä menneisyys asettaa meille? Mikä estää meitä pääsemästä eteenpäin? Näitä voivat olla esimerkiksi erilaiset sitoumukset sitkeät uskomukset ja kestävämmät maailmankuvat, arvot tai ajattelumallit.
- **NYKYHETKEN TYÖNTÖ:** mihin suuntaan maailma kehittyy tällä hetkellä ja miten suuntaan voi vaikuttaa? Mitä muutosprosesseja on käynnissä? Mikä meitä puskee tällä hetkellä muuttumaan tai muuttamaan asioita? Näitä ovat esimerkiksi trendit ja muutokset yhteiskunnassa ja ihmisten elämässä.
- **TULEVAISUUDEN IMU:** Minkälaisia tulevaisuuskuvia meillä on? Mikä on parasta, mitä voisi tapahtua? Tässä voi tarkastella erilaisia unelmia, suunnitelmia, visioita jne.

Tee näin

- Tulevaisuuskolmiota voi hyödyntää kasvokkain tai virtuaalisesti. Valitkaa teema, jonka tulevaisuudesta haluatte keskustella. Kirjoittakaa teema kolmion keskelle ja käykää läpi kolmion kolme näkökulmaa yllä kuvattujen kysymysten kautta. Keskustelkaa ja kirjoittakaa ajatukset liimalapuille, jotka liimaatte kolmion kärkien ympärille. Nykyhetken työnnon tunnistamisessa voitte halutessanne hyödyntää Sitran trendikortteja.
- Tämän analyysin tuloksia voitte halutessanne hyödyntää monin eri tavoin: voitte esimerkiksi tunnistaa nykyhetken työnössä tai menneisyyden painolastissa asioita, joihin haluatte ryhtyä vaikuttamaan, tai voitte lähteä työstämään tulevaisuuden imusta jaettua visiota. Mahdollisuuksia on monia.

Sitran Megatrendikortit

← ↻ 🏠 🔒 <https://www.sitra.fi/megatrendikortit/>

Terveyteen liittyvät ajattelumallit muuttuvat

Antibioottiresistenssin ja eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien yleistyminen haastavat kokonaisvaltaisempaan terveysajatteluun. Ihmisten terveyden ymmärretään kytkeytyvän luonnon ja ympäristön hyvinvointiin.

Sairauksien hoidon rinnalla korostuvat ennaltaehkäisevät toimet, kuten luonnon monimuotoisuuden lisääminen sekä ilmansaasteiden ja melusaasteen vähentäminen.

Hyvinvointikäsitys laajenee

Toimeentulokeskeinen käsitys yksilön hyvinvoinnista laajenee ja sen rinnalla koetun, elämänlaatuun liittyvän hyvinvoinnin merkitys kasvaa. Hyvinvointia ei mitata vain rahassa, vaan hyvinvoinnin lähteinä toimivat myös muut tekijät, kuten kestävät elämäntavat, sosiaaliset suhteet, merkityksellisyyden kokemukset ja mahdollisuus toimia yhteiseksi hyväksi.

Lähde: Sitra

**Jatkuva o
kehittäminen**

KORTIT

PAKKA

OHJEET

Esimerkkejä Sitran Megatrendikorttien käytöstä

Hyvinvoinnin haasteet kasvavat

- Nykyhetken työntö: kestävyyttä koetellaan
- Menneisyyden paino: yksilökeskeisyys ja kestävämmät ajattelumallit
- Tulevaisuuden imu: kokonaisvaltainen hyvinvointi

Talouden perusta rakoilee

- Nykyhetken työntö: vaurauden edellytykset murenevat
- Menneisyyden paino: näköalattomuus
- Tulevaisuuden imu: korjaava ja uusintava talous

